

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۴/۰۲/۲۹

پوهاند محمد بشیر دودیال

پیشنهادات مختصر در مورد طرز العمل و مدخل نمودن ارتکیلهای

قاموس کبیر افغانستان/ د افغانستان لوی قاموس

طوریکه ملاحظه میگردد محتوای "قاموس کبیر افغانستان/ د افغانستان لوی قاموس" روز تا روز غنی تر و ساحه معلومات و همکاران آن در حال افزایش است. خصوصاً که درین اواخر بر علاوه بخش زبان و اصالت فرهنگی؛ تصمیم غنا بخشیدن به بخش قاموسهای تخصصی و مسلکی در حال اجرا است. اکنون این قاموس یکی از دارایی های معنوی و گنج معلومات و اثر مرجع برای محصلان و کارکنان جوان ادارات مسلکی، تاریخ نگاران، محققان و افغانستان شناسان قرار میگردد.

واضح است که مراحل و قدمهای اولی در هر اقدام شاید دارای نارسایی های باشد، ولی به مرور زمان به اثر اندوختن تجربه و مشوره ها بهتر و مکمل تر میگردد. ما هیچگاه خلوص نیت، زحمات و ابتکار موسسان این اثر مرجع را فراموش نمی کنیم و آن را افتخار تمام کشور میدانیم. در عصر کنونی تکنالوژی معلوماتی، ضرورت به چنین مرجع در حال افزایش است.

طوریکه معمول است هر اقدام، خصوصاً هر فعالیت فرهنگی و علمی دارای طرز العمل بوده، تا مبدا خلای واقع نگردد. این قلم قبلاً نیز پیشنهاد ادیت ارتیکلهای و مقالات ارسالی را تقدیم داشته بودم. هرگاه مقالات ارسالی به قاموس و دایرة المعارف از طرف ادیتور مسلکی و ادیتور زبان مرور گردد و در صورت ضرورت، اصلاحات و نکات تکمیلی در آن اعمال گردد، نتیجه کار بهتر میگردد. هیچ عیبی نیست که بعضاً متخصص طب، زراعت، انجنیری و سایر عرصه های ساینسی بعضاً در استفاده از قواعد گرامر، جمع بستن و حتا املا دچار لغزش گردد، این لغزش با کمک، ملاحظه و مرور ادیتور زبان رفع شده میتواند. همچنان محتوا باید توسط ادیتور مسلکی تایید گردد. پیشنهاد میگردد که:

- سالها فقط با سنوات شمسی و میلادی باشد و بعد از سال مخفف (م. و یا ش.) ذکر گردد، مثلاً: سال استرداد کشور ۱۹۱۹ م. سالهای تطبیق پلانهای پنج ساله ۱۳۳۵ - ۱۳۴۰ ش. و غیره،
- در ساحه بیولوژی و زراعت نام جینس و سپیشس به شکل ایتالیک چنانچه مجامع اکادمیک پذیرفته اند، نوشته گردد،
- بهتر است در صورت ذکر نمودن بعضی اصطلاحات به زبان خارجی، صرف از زبان انگلیسی استفاده گردد، نه زبان های جرمنی و فرانسوی و غیره و نامهای دانشمندان و شهرها و غیره اسمای خاص حرف اول نام به زبان انگلیسی حرف کلان رعایت گردد، نانامهای خاص متمایز گردد. در بحث های علمی اصطلاحات لاتین جای خودشان را دارد.
- در صورت لزوم دید ماخذ- از شیوه ماخذ نویسی (APA) استفاده گردد،
- در مقالات ساحه طبابت، اگر ذکر از ادویه لازم گردد، بهتر است نام کیمیای و تجارتي؛ هر دو ذکر گردد،
- در استفاده واحداث مقیاس، سیستم متریک اعتبار داده شود.
- در توضیح اصطلاحات، معنی لغوی و اصطلاحی هر دو توضیح گردد،
- ارقام کوچکتر از ده به عدد نشوخته نشود، بلکه یک، دو، سه ... تحریر گردد،
- در عنوان از ذکر مخففات و تنقیط صرف نظر شود، هم چنان ضرور نیست نام "قاموس کبیر افغانستان/ د افغانستان لوی قاموس" ذکر گردد، مثلاً کافی است بنویسیم: معرفی ولایت غور، معرفی کلاب، بیوگرافی

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنیت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولی

- داکتر یوسف... تا حال معمول چنین بود که مینوشتیم: معرفی ولایت بغلان در قاموس کبیر افغانستان / د افغانستان لوی قاموس. هدف ازین پیشنهاد خلص ساختن عنوان و اقتصادیت در کلمات است، چه گنجایش و ظرفیت نیز حدی دارد.
- در معرفی چهره های نامدار هنر، ادب، موسیقی، سیاست، دانش و غیره ساحات؛ فقط بیوگرافی تحریر و ارسال گردد. از تذکر خاطرات ویا ملاقات نویسنده با چنین چهره ها و ذکر حواشی و غیره مسایل اضافی صرف نظر گردد. خصوصاً رعایت نکات ذیل ضرور است:
 - نام، تخلص، اسم کنیه (نام مستعار اگر داشته باشد)، سال و محل تولد، تحصیلات، محل تحصیل و سالهای آن، خدمات برجسته، تقدیرنامه ها و جوایز و سفرها و اگر بعضی معلومات دیگر اگر لازم بود. در صورت جابجایی عکس، بهتر است آخرین عکس و فوتوی رسمی (اگر موجود بود) از ایشان انتخاب گردد.
 - به اجازه تمام بزرگواران احتراماً پیشنهاد میگردد که؛ برای فعلاً صرفاً به معرفی چهره های بپردازیم که وفات یافته اند، انتهائیکه حیات اند خداوند عمر طولانی نصیب شان فرماید.
 - رعایت ترمینولوژی معمول و متعارف ضروری است، چه اصطلاحات نااشنا و نامتعارف باعث غلط فهمی میگردد. گفته ی مشهوری وجود دارد که: (غلط فهمیدن از نه فهمیدن بدتر است)، یک هدف ما باید حفظ و تقویت ترمینولوژی خود ما باشد،
 - پیشنهاد میگردد تا اگر بتوانیم یک حمایت کننده و دونه از بابت مصرف وجوه پیدا نماییم، تا با اطمینان خاطر کارها سازماندهی گردد،
 - ضرور میدانم که مقالات دری/پارسی به پشتو و نوشته های پشتو به دری/پارسی ترجمه گردد. این امر یک شرط ارسال و مدخل کردن گردد،
 - رعایت اصول تنقیط حتمی است ،
 - پیشنهاد میگردد تا توجه اهل مسلک و تخصص چه در داخل و چه در خارج کشور معطوف گردد و نوشته ها قبل از مدخل شدن غرض ادیت و تائید برایشان ارسال گردد. بدینوسیله شاید همکاران زیادی را با خواد داشته باشیم.
 - عکس ها در مقالات طبی، فرمول ها در کیمیا و معادلات در بخش ریاضی، احصائیه و غیره رشته ها کمک کننده بوده، غنا و فهم مقالات را بهتر و بیشتر میسازد، خصوصاً اگر عکس شرح مختصر نیز داشته باشد.
 - سعی تمام گردد تا تصویرها و عکسهای آبدات تاریخی، نقشه های مناطق مورد معرفی و جاهای تاریخی و دیدنی که جاذبه توریستی دارند، فراموش نگرده،
 - در ترجمه ی آیات قرآنی فقط به تفسیر کابلی اعتبار داده شود.
 - در احکام فقهی و مسایل دینی مذهب حنفی اولویت دارد در غیر آن از سایر مذاهب یاد اوری و توضیح شود.
 - به معرفی تولیدات ملی، صنعت، حرفه ها و حیات وحش کمیاب کشور و نامهای محلی آنها عطف توجه گردد.
 - نکات فوق صرف شکل پیشنهادی داشته، آرزو مندم تا حدی به محتوای مقالات کمک کرده بتواند. البته رعایت این نکات در زیادتر موارد و سایر مقالات به سلیس بودن و وحدت انشایی کمک نموده میتواند.
 - به امید تکمیلات بعدی دوستان و همکاران گرامی.